

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Aika 22.09.2022, klo 16:15 - 18:08

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen kokoushuone / Teams-yhteys

Käsitellyt asiat

§ 82 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 83 Pöytäkirjan tarkastus

§ 84 Ilmoitusasiat ja viranhaltijoiden päätökset tiedoksi

§ 85 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021/tarkennus kasvatus- ja opetuslautakunnan vastaukseen

§ 86 Kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvausmuutos ajalle 1.7. - 31.12.2022

§ 87 Yksityisten päiväkotien palvelusetelikäsikirjan päivitys

§ 88 Talousarvio vuonna 2023/kasvatus- ja opetuslautakunta

§ 89 Muut asiat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Petri Tikkanen, puheenjohtaja
Antti Pakarinen, 1. varapuheenjohtaja
Tiina Elkharam
Toni Kanerva
Leena Kontinen
Olli Marjalaakso
Riikka Nikulainen
Jenni Oksanen
Jaana Strandman
Hanne Vainio
Olli Ylönen

Muut saapuvilla olleet

Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja
Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, sihteeri
Taina Halinen, varhaiskasvatusjohtaja
Seija Manninen, opetusjohtaja
Marja Ukkonen, johtava rehtori
Pirkko Valtola, kaupunginhallituksen edustaja, saapui 17:57
Hanna-Noora Hurri, vammaisneuvoston edustaja
Anni Lahtinen, nuorisovaltuuston edustaja, saapui 16:37

Poissa

Pirjo Siiskonen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Allekirjoitukset

Petri Tikkanen
Puheenjohtaja

Anni Löppönen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

27.09.2022

27.09.2022

Olli Marjalaakso
Pöytäkirjantarkastaja

Hanne Vainio
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Mikkelin kaupungin yleisessä tietoverkossa www.mikkeli.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 82

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 83

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Olli Marjalaakso ja Hanne Vainio.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti tiistaina 27.9.2022 ja on sen jälkeen nähtävänä kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 84

Ilmoitusasiat ja viranhaltijoiden päätökset tiedoksi

§ 316/05.09.2022 kaupunginhallitus ei käytä kuntalain mukaista otto-oikeutta kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksessaan 25.08.2022 tekemiin päätöksiin.

Opetusjohtaja

Hankintapäätökset:

§ 9 Sivistystoimen tilausajopalvelujen hankinta, optiovuoden käyttäminen ajalla 1.1.2023 - 31.12.2024, 31.08.2022

Henkilöstöpäätökset:

§ 43 Ystävyyskuntavierailu Saksan Ostholsteiniin 26.8.-2.9.2022, 21.08.2022

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 78, 25.08.2022

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 85, 22.09.2022

§ 85

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021/tarkennus kasvatus- ja opetuslautakunnan vastaukseen

MliDno-2022-828

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 25.08.2022, § 78

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Siekkinen

Virpi.siekkinen@mikkeli.fi

sivistysjohtaja

Liitteet

1 Liite Koltk Mikkelin kaupungin arviointikertomus 2021

Tarkastuslautakunnan tilinpäätöksestä 2021 antama arviointikertomus on luettavissa liitetiedostosta. Kaupunginhallituksen on raportoitava kaupunginvaltuustolle toimenpiteet, joihin arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien, kysymysten ja selvityspyyntöjen johdosta on ryhdytty. Selvitykset viedään kaupunginhallituksen kokoukseen syyskuussa ja edelleen kaupunginvaltuuston kokoukseen. Valmiiden, lautakuntien omalta osaltaan käsittelemien vastausten tulee olla kirjattuna annettuun asiakirjapohjaan 9.9. mennessä. Kasvatus- ja opetuslautakunta antaa seuraavat vastaukset lautakunnalle esitettyihin kysymyksiin.

Varhaiskasvatuksen kustannukset ja henkilöstö: *"Julkisessa päivähoidossa kustannukset per asiakas ovat lähes kaksi kertaa suurempia kuin yksityisessä päivähoidossa. Esiopetuksen puolella vastaava suhde on melkein kolminkertainen yksityisen ja julkisen esiopetuksen kustannusten välillä. Tätä kehitystä osiltaan perustellaan erityislasten määrän kasvulla sekä muiden kulujen muutoksilla. Kunnallisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kustannuksissa näkyvät niin vuorohoidon, laajennetun aukiolon kuin erityislasten aiheuttamat kustannukset. Näitä erityispalveluja yksityiset palveluntuottajat eivät tarjoa. Tällä perustellaan yksityisen ja julkisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsikohtaisia kustannuseroja. Erityislasten määrä vuonna 2021 nousi lähes kaksinkertaiseksi alkuperäiseen arvioon verrattuna. Tämä kehitys näkyy jatkossa myös esiopetuksen ja perusopetuksen erityistä tukea tarvitsevien lasten määrässä."*

"Miten varhaiskasvatuksen kustannusrakennetta on tarkasteltu sen vaatimalla tavalla ja mitä voidaan tehdä kustannuserojen tasoittamiseksi?"

"Miten tulevana vuosina kehitetään päivähoitoa ja esiopetusta lapsi- ja perhelähtöisesti siten, että kustannusten kasvu suhteessa yksityiseen sektoriin pidetään kurissa?"

"Ovatko kaupungin sisäiset vuokrat sellaiset, että kaupunki voi toteuttaa eri toimintoja niissä kannattavasti?"

"Kuinka henkilöstöpulaa ja sijaisten tarvetta voisi tasapainottaa?"

"Miten varhaiskasvatuksen parissa työskentelevä henkilöstö voi?"

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Vastaus: Julkisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen kustannusvertailussa on otettava huomioon se, mitä vertaillaan. Julkisen varhaiskasvatuksen kustannukset muodostuvat päivällä tapahtuvan varhaiskasvatuksen lisäksi ympärivuorokautisesta sekä laajennetun aukiolon eli myöhään illalla ja aikaiseen aamulla annettavasta varhaiskasvatuksesta. Näitä kyseisiä palvelumuotoja yksityisellä ei ole lainkaan tarjolla. Julkisen varhaiskasvatuksen kuluissa on myös yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaan liittyvät kulut. Erityislasten määrä vaihtelee vuosittain. Mikkeli on käytössä varhaisen puuttumisen malli. Kaikille lapsille pyritään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tarjoamaan kolmiportaisen tuen mallin mukaan oikea apu ja tuki. Julkinen varhaiskasvatus vastaa kaikkien lasten tuesta, valikoimatta asiakkaita. 1.8.2022 astuu voimaan varhaiskasvatustalain varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen osalta. Jatkossa tuen osalta jokaisella lapsella tehdään hallintopäätös oikeanlaisesta tuesta ja sen toteuttamisesta. Hallinnon kustannukset tulevat tältä osin kasvamaan.

Sisäisten vuokrien suuruuteen tulosityksiköt eivät voi vaikuttaa. Kustannusten nousun myötä mm. sisäiset vuokrat nousevat ensi kaudella. Hintavertailussa muihin kuntiin Mikkelin sisäiset vuokrat ovat suhteellisen korkeat. (Lähde: Vertikal)

Henkilöstöpula varhaiskasvatuksessa on valtakunnallinen. Koulutusmäärien lisääminen ja uudelleen kouluttautumisen mahdollistaminen ovat hitaita keinoja henkilöstöpulan ratkaisuksi. Varhaiskasvatuksenopettajien tehtäviä hoitavat lastenhoitajat epäpätevinä. Tukemalla mahdollisuuksia palkallisiin koulutusvapaisiin, voidaan helpottaa mahdollisuutta kouluttautua opettajaksi. Sijaistarve taas määräytyy henkilöstön sairastavuuden mukaan. Akuutteihin poissaoloihin on palkattu resurssilastenhoitajia vuoden 2021 syksystä. Kaudelle 2022-2023 resurssilastenhoitajat on jaettu yksiköihin tasaisesti suhteessa henkilöstömäärään ja suunniteltu heidän liikkumista yksiköiden välillä tarpeen mukaan.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia on tutkittu viimeksi helmikuussa 2022 päiväkodinjohtajien osalta. Heidän arvioissaan motivaatio ja sitoutuminen, työyhteisötaidot- ja valmiudet, oma työyhteisö ja häirinnän ehkäisy olivat hyvin tai erinomaisesti. Oma työ ja johtaminen melko hyvin. Koko henkilöstölle (vastaajia 278) syksyllä 2021 toteutetussa pulssikyselyssä varhaiskasvatuksen kokonaispistemäärä oli 58,30. Kyselyssä arvioitiin henkilökohtaista työkykyä ja osaamista, työyhteisön toimivuutta, esimiestyötä ja mielikuvaa Mikkelin kaupungista työnantajana. Korkeimmat arviot henkilöstö antoi työyhteisön toimivuudesta ja esimiestyöstä. Koko sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen vastaava tulos oli 56,00 ja koko kaupungin 55,70. Vastauspisteitä välillä 50-70 tulkitaan seuraavasti: tehty jo paljon ja tilanne tyydyttävä. Päiväkodinjohtajat sekä hallinnon asiantuntijat osallistuvat vuoden 2022 ajan OKM:n rahoittamaan Työ- ja toimintakykyä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle -hankkeeseen. Hankkeen aikana heidän työkykyään kartoitetaan ja tuetaan erilaisin liikunnallisin ja kulttuurisin tapahtumin monipuolisesti. Varhaiskasvatukseen on haettu ja myönnetty tämän lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksia, joiden tavoitteiksi on asetettu muun muassa erityisvarhaiskasvatuksen, pedagogisen johtamisen sekä digiosaamisen kehittämisiä. Näillä kaikilla edistetään varhaiskasvatuksen esimiesten ja henkilöstön osaamista sekä heidän työssäjaksamista.

Lasten neuropsykiatrinen tuki: *"Lasten neuropsykiatrisen tuen piiriin pääsy on hidasta ja perheiden haasteet hankaloituvat ajan myötä. Miten on selvitetty perheiden sosiaali- ja*

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

terveyspalvelujen tilan vaikutusta päivähoidossa ja koulussa olevien erityislasten tilanteisiin?"

Vastaus: Kouluterveydenhoitajat ja -lääkärit ovat Essoten henkilöstöä ja arvioivat jatko-ohjauksen tarpeen yhdessä koulupsykologien kanssa. Terveystenhoitajat ja lääkärit on koronaepidemian aikana ajoittain määrätty muihin tehtäviin. Perusopetuksesta on puuttunut koulupsykologeja eikä vakituisissa vakansseissa ole ollut ollenkaan koulupsykologeja vaan Essote on hoitanut työtä ostopalveluina, jolloin kilpailutusten takia henkilöt vaihtuvat aika ajoin. Näistä syistä jatkuvuus perusopetuksen oppilaiden tutkimuksissa ja tuen piiriin ohjaamisessa on kokenut katkoksia. Tieto on saatu sekä Essotesta että suoraan kouluilta. Asiaan on pyydetty korjausta Essotelta useaan kertaan, mutta valtakunnallisestikin koulupsykologien rekrytointitilanne on todella huono.

Opetuksen puolella neuropsykiatrista tukea on tarjolla osana opettajien ja koulunkäynnin ohjaajien työtä. Mikkeli on muutamien viime vuosien aikana yli 100 perusopetuksen opettajaa ja ohjaajaa saanut pitkäkestoisen neuropsykiatrisen valmentajan koulutuksen.

Lukioikäisten tyttöjen hyvinvointi: *"Marihuanan käyttö näyttää vähentyneen kaikissa ikäryhmissä (8–9 -luokkalaiset, lukiolaiset ja ammatilliset opiskelijat). Tarkemmassa tarkastelussa kuitenkin selvisi, että marihuanan käyttö on lisääntynyt erityisesti lukioikäisten tyttöjen keskuudessa. Mikä erityisesti on lisännyt tiettyä elintapoihin ja hyvinvointiin liittyvää negatiivista kehitystä lukioikäisten tyttöjen keskuudessa?"*

Vastaus: Lukioikäisten tyttöjen hyvinvoinnin haasteet ovat lisääntyneet pidemmällä aikavälillä. Vastaava kehitys on valtakunnallisestikin havaittavissa. Korona-aika on entisestään lisännyt hyvinvointihaasteita juuri tytöillä, erityisesti lukiotyttöillä. Ahdistus, mielenterveyden haasteet ylipäättään, koulupaineet, murrosikään liittyvät muutokset lienevät kaikki osasyynä. Näihin haetaan apua palveluista ja/tai päihteistä ja niin, että hyvät hyvinvointia tukevat elintavat jäävät pois.

Tyttöjen mielenterveys: *"Kouluterveyskyselyn perusteella kiinnittäisimme huomioita tyttöjen mielenterveyden laskuun kaikissa ikäryhmissä. Mittariksi oli valittu arviointiin "kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana". Onko mittari oikea nuorten mielenterveyden kehityksen arviointiin? Onko mittari tarkoituksenmukainen yleisen mielenterveyden tarkasteluun?"*

Vastaus: Seurantamittareissa on haluttu nostaa myönteisesti nuorten elämää kuvaavia mittareita. Suurin osa mittareista kuvaa pahoinvointia, kuten mielenpahoinvointia, ahdistusta. Tärkeää on seurata mielenhyvinvoinnin kehitystä, koska siinä on isoja haasteita kaikilla ikäryhmillä. Mainittakoon, että laajassa hyvinvoinnin tilan seurannassa asiaa tarkastellaan vuosittain hyvin monilla seurantamittareilla kaikkien ikäryhmien osalta. Tämä raportoidaan lautakunnille, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.

Kyseinen mittari on Terveystien ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusammattilaisten laatima ja se muodostetaan useasta eri kysymyksestä kouluterveydentutkimuksessa. Oman mielenterveyden arvioinnissa pitkän aikajänteen arviointi tuottaa helpommin vääristyneen mielikuvan kuin lyhytkestoisen ajanjakson itsearviointi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

"Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeneet positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana. Positiivinen mielenterveys on emotionaalista (tunteet), psykologista (positiivinen toiminta), sosiaalista (suhteet muihin ja yhteiskuntaan), fyysistä (fyysinen terveys ja kunto) ja hengellistä (elämän merkityksen tunne) hyvinvointia.

Indikaattori perustuu kysymykseen: "Alla on esitetty joitain väittämiä tunteista ja ajatuksista. Valitse vaihtoehto, joka parhaiten kuvaa kokemuksiasi viimeisen kahden viikon aikana?". Vastausvaihtoehdot: 1) ei koskaan (1 piste), 2) harvoin (2 pistettä), 3) silloin tällöin (3 pistettä), 4) usein (4 pistettä), 5) koko ajan (5 pistettä). Summaindikaattori muodostuu seitsemästä osiosta: 1) olen tuntenut itseni toiveikkaaksi tulevaisuuden suhteen, 2) olen tuntenut itseni hyödylliseksi, 3) olen tuntenut itseni rentoutuneeksi, 4) olen käsitellyt ongelmia hyvin, 5) olen ajatellut selkeästi, 6) olen tuntenut läheisyyttä toisiin ihmisiin, 7) olen kyennyt tekemään omia päätöksiä asioista. Osioiden pistemääristä lasketaan keskiarvo, jolloin pistemäärä voi vaihdella välillä 1–5. Tarkastelussa ovat mukana vähintään neljä pistettä saaneet vastaajat. Indikaattori perustuu positiivista mielenterveyttä mittaavaan WEMWBS-mittariin (Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale)." (THL 2022)

Vaihtoehtona tälle mittarille voisi olla negatiivisen mielenterveyden seuranta eli esim. jokin seuraavista indikaattoreista: "Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus" tai "Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu" tai "Ollut huolissaan mielialastaan viimeisen 12 kuukauden aikana". Mikkeliissä on haluttu kuitenkin tuoda esiin myös nuorten hyvinvointia kuvaavia indikaattoreita, ei vain pahoinvointia. Valitusta mittarista voi päätellä asian molemmat puolet.

Yksinäisyyden tunne: *"Yksinäisyyden tunne on lisääntynyt kaikissa lasten ja nuorten ikäryhmissä. Mikä selittää huomattavan nousun yksinäisyyden tunteessa ala- ja yläasteikäisten välillä (eroa noin 13 prosenttia)?"*

Vastaus: Korona ja sen aiheuttamat rajoitteet sosiaaliseen kanssakäymiseen koulussa ja vapaa-ajalla selittävät yksinäisyyden tunteen lisääntymistä nuorilla. Kysely on tehty keväällä 2021. Edellinen oli tehty keväällä 2019. 4.-5. luokkalaisten osalta yksinäisyyden tunne ei ole lisääntynyt vuodesta 2019 vuoteen 2021. Ero ala- ja yläkouluikäisten välillä on vuonna 2019 ollut 7,2 prosenttiyksikköä ja vuonna 2021 11,2 prosenttiyksikköä. Yläkouluikäisillä oli enemmän etäopetusjaksoja kuin alakouluikäisillä ja yksinäisyyden tunne saattoi lisääntyä. Myös murrosikään voi nuoren kehitysvaiheena liittyä suurempaa yksinäisyyden tunnetta kuin alakouluikään.

Elintapoihin liittyvien hankkeiden vaikuttavuus: *"Elintapaneuvontaa on edistetty koronan sallimissa rajoissa. Mikkeliissä on ollut erilaisia hyvinvointia lisääviä hankkeita: Me uskallamme -hanke, Virtaa liikunnasta toiselle asteelle -hanke, Ilo kasvaa liikkuen -hanke ja Hyviö-Pro vaikuttavuus -hanke. Hankkeiden merkitystä hyvinvoinnin edistämisessä ei voi väheksyä. On merkityksellistä, että hyvinvointia edistäviä hankkeisiin on saatu rahoitusta. Toivottavasti hankkeiden tulokset ja kehitetyt käytänteet myös jalkautuvat käytäntöön ja jäävät arkeen toimintatavoiksi. Millaiset ovat hankkeiden lähtötilanteet elintapojen osalta, miten hankkeiden tarvetta on arvioitu ja millaiseksi hankkeiden vaikuttavuutta arvioidaan?"*

Vastaus: Etelä-Savon Liikunnan (ESLi) ja Mikkelin Teatterin toteuttamassa Me uskallamme -hankkeessa on ollut monta osiota eikä kaikki osallistuneet nuoret ole

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

olleet mukana pitkäkestoisesti vaan muutaman viikon jaksoja. Elintapaohjaus on ollut yksi osa hanketta. Hankeraportissa kuvataan näin:

“Elintapaohjaus ja harrastamisen lisääminen nuorille:

- Tehtiin yksilö- ja pienryhmäohjaamista uni-, liikunta- ja ravintoteemojen ympärillä. Keskiössä ovat kohtaaminen, läsnäolo ja motivointi.*
- Menetelminä hyödynnettiin liikkumisen lisäksi laaja-alaista taiteen soveltamista osana elintapaohjausta.*
- Kokeiltiin ja tutustuttiin harrastusmahdollisuuksien valikoimiin opiskelijoiden toiveiden pohjalta.”*

Hankkeen jatkohyödyntämisestä ESLin hankeraportissa kerrotaan seuraavaa. Teksti koskee koko hanketta, ei vain elintapaohjausta.

“Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?”

Opetushenkilöstö, joka on ollut mukana toiminnallisissa ryhmätapaamisissa, voi hyödyntää eri menetelmiä osana omaa opetusta tulevienkin ryhmien kanssa.

Mukana hankkeessa olleet opiskelijat voivat edelleen hyödyntää omaa henkilökohtaisia hyvinvoinnin oppeja ja jatkaa kehittämistä myös myöhemmin osana elinikäistä oppimisprosessia.

Hankkeessa mukana ollut opettajista koottu verkosto voi hyödyntää heille hankkeessa suunnattujen työpajojen ja koulutusten oppeja omissa työssä jatkossakin.

Kehollinen Hyvinvointiosaaminen on esimerkiksi hyvä toimintatapa toteuttaa uutta nyt syksyllä 2021 käyttöönotettua valtakunnallista Lukion opintosuunnitelmaa etenkin Hyvinvoinnin osalta.

Hankkeen jälkeen on mahdollisuus hyödyntää Hyvinvointiosaamista kehollisesti - koulutuksen materiaaleja ja kouluttaa opetus- ja ohjaushenkilöstöä.

Tekemämme työ ja sen saavutukset herättivät mielenkiintoa myös valtakunnallisesti. Koulutus on ollut esillä monissa eri tilaisuuksissa ja meille tuli pyyntö mm. pitää koulutuksen paja osana valtakunnallista Liikkuen läpi elämän-seminaaria.”

XAMK:n hallinnoimassa Hyviö-pro hankkeessa kehitettiin kaupungin käyttöön sovellusohjelma, jotta elintapaohjauksen vaikuttavuutta pystyttäisiin arvioimaan. Ohjelma kehitettiin samaan aikaan kun aloitettiin ikäihmisten elintapaohjaus Mikkeliissä ja erityisesti juuri tähän käyttöön. Ohjelmaa käytetään säännöllisesti elintapaohjauksessa myös nyt hankkeen loputtua.

Väkivalta: *“Nuoret ovat kouluterveyskyselyssä ilmaisseet kokeneensa lisääntyntä henkistä väkivaltaa vanhemman tai muun huolta pitävän toimesta, myös fyysisen väkivallan kokemukset yksilöiden välisissä suhteissa ovat lisääntyneet. Perusopetusikäisistä joka kymmenes on kokenut fyysistä väkivaltaa vanhemman tai muun huolta pitävän henkilön toimesta vuoden aikana. Tämä tasapainoista kasvua ja kehitystä uhkaava kokemusmaailma on oleellinen tekijä tulevaisuuden henkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia tarkastellessa. Miten tämä huolestuttava kehitys pysäytetään ja millaisia tukitoimia perheille, lapsille ja nuorille tarjotaan?”*

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Vastaus: Jokainen perusopetuksen koulu on käynyt tuloksia läpi paitsi henkilöstön, myös oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilashuoltopalvelut ovat aktiivisesti mukana tulosten käsittelyssä, ja osa oppilashuoltopalvelujen henkilöstöstä on saanut väkivaltatyön ns. avainhenkilökoulutuksen. Oppilaat voivat aina ottaa yhteyttä oppilashuoltopalveluihin, opettajaan tai muuhun koulun aikuiseen, mutta aina ei rohjeta. Oppilaat osallistuvat säännöllisesti terveystarkastuksiin, joissa kouluterveydenhoitajat entistä herkemmin kysyvät myös väkivaltaa koskevia asioita. 8. luokkalaisten laaja-alaisen tarkastuksen esitietolomakkeessa asiasta kysytään suoraan. Perusopetuksen asiaa koskevia Hyvä ja turvallinen koulupäivä -suunnitelmaa ja Turvallisuussuunnitelmaa on päivitetty sekä yhteisesti että niitä päivitetään koulukohtaisesti 1-2 vuoden välein. Suunnitelmissa on kuvattu henkilöstön vastuut ja velvollisuudet myös epäillyn oppilaaseen kohdistuneen väkivallan tai sen uhkan tilanteisiin. Perheet voivat saada tukea moneltakin taholta, mm. opiskeluhuoltopalveluista ja muista sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluista sekä Viola -väkivallasta vapaaksi ry:ltä. Perusopetus tekee myös aktiivista yhteistyötä Viola ry:n kanssa mm. erilaisten hankkeiden kautta.

Keskusteluyhteys vanhempien kanssa: *"Miksi mittarissa "hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa" on käytetty vuoden 2019 tietoja? Vuoden 2019 antamat tiedot eivät anna todellista kuvaa vuoden 2021 tilanteesta. Hyvän keskusteluyhteyden kehitys vanhempien kanssa on kärsinyt oletettavasti koronan vuoksi. Kehitys- ja arviointityö on mahdollista vain, jos käytössä on kehityksen kannalta oleellinen ja uusin tutkimustieto."*

Vastaus: Tässä on tapahtunut epähuomiossa tiedon merkitsemättä jättäminen. Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa vuoden 2019/2021 tiedot ovat

4-5- lk: 64,5 % / 62,3 %

8.-9- lk: 48,4 % / 45,2 %

Ammattiin opiskelevat: 48,6 % / 48,3 %

Lukiolaiset: 41,4 % / 41,3 %

Sisäisten vuokrien taso, korjausvelka, ylläpitokustannukset: *"On myös tärkeää tarkastella sisäisten vuokrien tasoa suhteessa vastaavien julkisten tilojen vuokratasoon muualla. Onko Mikkeliissä tarkasteltu sisäisten vuokrien tasoa suhteessa muihin kaupunkeihin? Miten tilojen korjausvelkaa ja ylläpitokustannuksia on selvitetty?"*

Vastaus: Korjausvelkalaskelma päivitetään pääsääntöisesti vuosittain ja se ilmoitetaan tilinpäätöksessä. Vain vuoden 2021 osalta se piti jättää tekemättä talonrakennuspalveluiden henkilöresurssivajeen vuoksi. Rakennusten ylläpitokustannuksia seurataan otantana rakennuskohtaisesti.

Sisäisten vuokrien tasosta on käyty keskustelua kaupunkiorganisaatioissa, ja niitä on tarkistettu kokonaisvaltaisesti kevään 2022 aikana. Samalla on osoitettu, että kaupungin sisäiset vuokrat ovat hieman keskiarvon alapuolella valtakunnan tasoon nähden. Ylläpitovuokran osalta vuokrataso ei vastaa toteutuneita kustannuksia (TP2021). Ylläpitovuokraa nostetaan näiden laskelmien perusteella, vaikkakin maltillisesti.

Tilaratkaisujen laajemmat vaikutukset: *"Mikkeliissä sivistyksen ja opetuksen tilaratkaisut ovat jatkuvassa muutoksessa. Sisäisten vuokrien tasoon on mahdollista*

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

vaikuttaa hyvällä suunnittelulla ja pitämällä korjausvelka kurissa. Suunnittelu on tärkeää myös tilamuutosten ja tilojen käytön osalta, jotta tarpeettomilta väliaikaisratkaisuilta vältytään. Miten on selvitetty tilamuutosten osalta oikeita nettokustannusvaikutuksia ja muutosten vaikutuksia lasten ja perheiden elämään?”

Vastaus: Tilamuutosten suunnittelu toteutetaan moniammatillisesti niin, että vuokralaisten tarpeet tulevat huomioiduksi suunnitteluprosessissa. Suunnittelun lähtökohtana on aina toimivat ja terveelliset tilat taloudelliset näkökohdat huomioiden. Ennen tilamuutosten toteutusta laaditaan kustannusarvio. Silloin kun kyse on selkeästi suuremmasta toiminnallisesta muutoksesta, niin hankepäätösten tueksi laaditaan myös lapsivaikutusten arviointi. Arvioinnin avulla voidaan tarkastella eri toteutusvaihtojen vaikutuksia myös lasten ja perheiden elämään.

Uusia ja/tai korvaavia tiloja suunniteltaessa tilatarve arvioidaan ja ennustetaan (syntyneiden) lasten määrän perusteella ja uudisrakennukset pyritään sijoittamaan siten, että ne tukevat parhaalla mahdollisella tavalla perheiden ja lasten arkea ja hyvää elämää, kaupungin taloudellinen kantokyky huomioiden.

Väistötiloihin on siirrytty sisäilmaongelmien takia - korjaustoimenpiteet ovat edenneet talousarvion mahdollistamissa rajoissa.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta antaa edellä olevat vastaukset tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2021.

Päätös

Asiasta käydyn keskustelun jälkeen esittelijä täydensi päätösehdotustaan siten, että vastauksessa esiintyneen ristiriitaisuuden johdosta selvitetään sisäisten vuokrien taso suhteessa verrokkikuntiin. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko esittelijän täydennetty päätösehdotus hyväksyä yksimielisesti. Hyväksyttiin.

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 22.09.2022, § 85

Valmistelija / lisätiedot:

Virpi Siekkinen, Taina Halinen

Virpi.siekkinen@mikkeli.fi, taina.halinen@sivistys.mikkeli.fi

sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja

Lautakunnan kokouksessa 22.9.2022 käsiteltiin vastauksia tarkastuslautakunnan kysymyksiin koskien vuoden 2021 tilinpäätöstä. Kysymykseen sisäisistä vuokrista ”*Ovatko kaupungin sisäiset vuokrat sellaiset, että kaupunki voi toteuttaa eri toimintoja niissä kannattavasti?*” annettu vastaus korjataan ja tarkennetaan seuraavasti:

Sisäisten vuokrien suuruuteen tulosityksiköt eivät voi vaikuttaa. Kustannusten nousun myötä mm. sisäiset vuokrat nousevat ensi kaudella ja sisäisten erien muutokset huomioidaan talousarvion raamivaiheessa. Varhaiskasvatuspalveluissa voidaan ko. menoerään vaikuttaa palveluverkkoratkaisuilla: isommat päiväkodit sekä niiden täyttö- ja käyttöasteiden optimoinnilla voidaan parantaa tilojen käytön kustannustehokkuutta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Tämä vastaus on annettu liitettäväksi tarkastuslautakunnalle annettavaan selvitykseen.

Varhaiskasvatusjohtaja antaa katsauksen varhaiskasvatuksen sisäisen vuokran tason kehityksestä ja vertailun verrokkikaupunkien vuokratason.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 11, 27.01.2022
Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 86, 22.09.2022

§ 86

Kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvausmuutos ajalle 1.7. – 31.12.2022

MliDno-2022-240

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 27.01.2022, § 11

Valmistelijat / lisätiedot:

Taina Halinen

taina.halinen@sivistys.mikkeli.fi

varhaiskasvatusjohtaja

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle korvataan lapsen hoidosta aiheutuneet välittömät kustannukset Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen KVTES (2020-2021) perhepäivähoitajia koskevan liitteen 12 13 §:n (Perhepäivähoidon kustannuskorvaus) mukaan vähintään Suomen Kuntaliiton kulloinkin voimassa olevan perhepäivähoidon kustannuskorvauksia koskevan suosituksen mukaisesti.

Suomen Kuntaliitto on lähettänyt oheisen suosituksen kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista vuodelle 2022. Kuntaliitto on keskustellut asiasta Kunta- ja hyvinvointialueuudistajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa.

Kustannuskorvausten tarkistamisessa käytetään kuluttajahintaindeksiä ja sen alaindeksiä 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Vuoden 2022 hinnat korotetaan vuoden 2021 hinnoista vuoden 2020 toteutuneen kuluttajahintaindeksin perusteella. Kuluttajahintaindeksi on Tilastokeskuksen julkaisema. Vuoden 2019 toteutuneet indeksit suluissa.

Hintaindeksin vuosimuutos (%):

Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat 1,66 (1,21)

Kuluttajahintaindeksi 0,29 (1,02)

Suomen Kuntaliitto suosittelee, että kunnallisessa perhepäivähoidossa suoritetaan ajalla 1.1.–31.12.2022 omassa kodissaan työskenteleville perhepäivähoitajille seuraavien yksikköhintojen pohjalta laskettuja kustannuskorvauksia. Korvausten on tarkoitus kattaa hoidosta hoitajalle aiheutuvat todelliset kustannukset.

alle kouluikäinen/ koululainen

aamiainen tai välipala tai iltapala, € 0,76/0,99

lounas tai päivällinen, € 1,80/2,33

muu kustannus, €/päivä 1,88/1,88

Muun kustannuksen osuus muussa kuin kokopäiväisessä hoidossa lasketaan suhteutettuna päivittäisen hoitoajan ajoittumiseen ja pituuteen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Alle kouluikäisen aamiaisen tai välipalan osuus nousee vuodesta 2020 0,01 €/pv/lapsi ja lounaan tai päivällisen 0,03 euroa/pv/lapsi tai muun kustannuksen osuus nousee 0,02 €/pv/lapsi.

Yhteensä kustannukset nousevat 42 lapsen mukaan noin 580 €/v. (42 lasta x 21 pv x 11 kk x 0,06 €/pv/lapsi).

Järjestettäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan ei elintarvikekorvausta varhaiskasvatuslain 11 § 2 momentin (540/2018) mukaisesti suoriteta. Sen sijaan elintarvikekorvaus maksetaan ruokailusta vastaavalle perheelle /perheille kaikista hoidossa olevista lapsista silloin, kun kaikki lapset eivät ole saman perheen lapsia.

Hoitajan ruokailusta lapsen kotona tapahtuvassa hoidossa sopivat joko lapsen vanhemmat ja hoitaja tai kunta, vanhemmat ja hoitaja kussakin tapauksessa erikseen.

Erityisruokavalioita korvattaessa kustannuskorvauksissa otetaan huomioon vain raaka-aineiden lisäkustannukset. Tehtyjen kustannuslaskelmien mukaan tavallisimpien erityisruokavalioiden osalta kustannuskorvauksia voisi korottaa seuraavasti:

	%
vähälaktoosinen ruokavalio	5
laktoositon	0–10
gluteeniton (keliakia)	30
maidoton	0–15
vilja-allergia	5–30

Kustannuskorvaussuosituksen muita kustannuksia koskeva osuus sisältää korvauksen muista kuin ravintoaineista aiheutuvista tavanomaisista menoista kuten huoneiston käytöstä, sähköstä, vedestä, lämmöstä, askartelutarvikkeista ja leikkivälineistä, lapsen hoitoon liittyvistä puheluista yms. menoista.

Korvaus ei sisällä työvaatetusta eikä erityishankintoja, kuten huoneiston saneerausta esimerkiksi hoitolapsen allergisuuden vuoksi, lasten tarvikkeiden säilytystilojen, kaksosten rattaiden, syöttötuolien ym. hankkimisesta tai korjaamisesta aiheutuvia tai muita vastaavia menoja. Korvaus ei sisällä myöskään perhepäivähoidosta mahdollisesti aiheutuvia tiemaksujen korotuksia eikä piharakenteiden, esimerkiksi aitojen tai turvaporttien hankkimista tai kunnostamista eikä esimerkiksi hiekkalaatikon hiekan vaihtoa, kuten ei perhepäivähoitajien ammattikirjallisuutta tai tietotekniikan hankintoja. Tällaiset tulonhankkimiskulut perhepäivähoitajan tulee esittää tositteiden perusteella verotuksessa vähennettäviksi.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää, että noudatetaan Suomen Kuntaliiton suositusta kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista ajalla 1.1. - 31.12.2022.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 22.09.2022, § 86

Valmistelija / lisätiedot:

Taina Halinen

taina.halinen@sivistys.mikkeli.fi

varhaiskasvatusjohtaja

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle korvataan lapsen hoidosta aiheutuneet välittömät kustannukset Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen KVTES (2020-2021) perhepäivähoitajia koskevan liitteen 12 13 §:n (Perhepäivähoidon kustannuskorvaus) mukaan vähintään Suomen Kuntaliiton kulloinkin voimassa olevan perhepäivähoidon kustannuskorvauksia koskevan suosituksen mukaisesti.

Vuoden 2022 perhepäivähoidon kustannuskorvauksista päätettiin kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksessa 27.1.2022 § 11 Kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvaus vuonna 2022.

Johtuen tänä vuonna tapahtuneesta perhepäivähoidon kustannuksiin vaikuttaneista hintojen korotuksista Suomen Kuntaliitto on päättänyt tarkistaa aiemmin antamaansa perhepäivähoidon kustannuskorvaussuosituksia.

Suomen Kuntaliitto on lähettänyt oheisena puolivuotisindeksillä korjatun suosituksen kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista alkaen 1.7.2022. Muilta osin suositusta ei ole muutettu. Kuntaliitto on keskustellut asiasta Kunta- ja hyvinvointialueuetyönantajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa.

Kustannuskorvausten tarkistamisessa käytetään kuluttajahintaindeksiä ja sen alaindeksiä 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat.

Aiemmin annetun suosituksen korvaushinnat korotetaan tammi- kesäkuun 2022 hinnoista toteutuneen kuluttajahintaindeksin perusteella. Kuluttajahintaindeksit ovat Tilastokeskuksen julkaisemat.

Suomen Kuntaliitto suosittelee, että kunnallisessa perhepäivähoidossa suoritetaan ajalla 1.7.-31.12.2022 omassa kodissaan työskenteleville perhepäivähoitajille seuraavien yksikköhintojen pohjalta laskettuja kustannuskorvauksia. Korvausten on tarkoitus kattaa hoidosta hoitajalle aiheutuvat todelliset kustannukset. Suluissa mainittu aiemmin annettu suositus.

alle kouluikäinen/kouluikäinen

aamiainen tai välipala tai iltapala, € 0,83 (0,76)/ 1,08 (0,99)

lounas tai päivällinen, € 1,97 (1,80)/ 2,56 (2,33)

muu kustannus, €/päivä 1.97 (1,88)/ 1,97 (1,88)

Muun kustannuksen osuus muussa kuin kokopäiväisessä hoidossa lasketaan suhteutettuna päivittäisen hoitoajan ajoittumiseen ja pituuteen.

Muilta osin aiemmin annettua suositusta ei ole muutettu.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Alle kouluikäisen aamiaisen tai välipalan osuus nousee vuoden 2022 korouksesta 0,07 €/pv/lapsi ja lounaan tai päivällisen 0,17 euroa/pv/lapsi ja muun kustannuksen osuus nousee 0,09 €/pv/lapsi.

Yhteensä kustannukset nousevat 42 lapsen mukaan noin 1746 €/puoli vuotta (42 lasta x 21 pv x 6 kk x 0,33 €/pv/lapsi).

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää, että noudatetaan Suomen Kuntaliiton suositusta kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista ajalla 1.7. - 31.12.2022.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Perhepäivähoidosta vastaavat päiväkodinjohtajat Juuti ja Vartianen, Norpanhovin päiväkodinjohtaja Kuva, varhaiskasvatusjohtaja Halinen, sivistysjohtaja Siekkinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 87

Yksityisten päiväkotien palvelusetelikäsikirjan päivitys

MliDno-2022-4931

Valmistelija / lisätiedot:

Taina Halinen

taina.halinen@sivistys.mikkeli.fi

varhaiskasvatusjohtaja

Liitteet

1 Liite Koltk Yksityisten päiväkotien palvelusetelikäsikirja 2022

Yksityisten päiväkotien palvelusetelikäsikirja on laadittu vuodesta 2016 alkaen Mikkelin kaupungin ja yksityisten päiväkotien palvelusetelijärjestelmän menettelytapaohjeeksi. Käsikirjan ajantasaisuuden varmistamiseksi sitä tarkastellaan ja arvioidaan säännöllisesti palveluntuottajan, asiakkaan ja kaupungin näkökulmasta. Edellinen käsikirja on päivitetty kasvatus- ja opetuslautakunnassa 16.4.2020 (48 §). Liitteenä oleva päivitetty käsikirja astuu voimaan kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymisen jälkeen. Käsikirjan päivittämisellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Käsikirjaan esitetään seuraavat olennaiset muutokset. Käsikirjan luvussa 2 kuvattuihin määritelmiin on lisätty asiakas, palvelusopimus ja valvontaviranomainen sekä poistettu määritelmä palveluntuottajan hinnasta. Palvelusetelin määritelmää on tarkennettu.

Käsikirjan sisältöä on jäsennelty uudelleen siten, että käsikirjan alussa on erilliset luvut palveluntuottamisen edellytyksille ja palvelulle asetettavat edellytykset (Luvut 3 ja 4) sekä palveluntuottajaksi hakeutumiselle ja palveluntuottajan hyväksymiselle (Luku 5). Käsikirjan lukuun 5 on muutettu palveluntuottajan hyväksyjäksi varhaiskasvatusjohtaja aikaisemman kasvatus- ja opetusjohtajan tilalle. Vanhassa käsikirjassa kaikki edellä mainitut asiat olivat kirjattuina lukuihin 5 ja 9. Päivitettyyn käsikirjaan on lisätty uusi luku valvonnasta (Luku 6) korostaen kaupungin veloitetta valvoa hyväksymiensä yksityisten palveluntuottajien tuottamien palvelujen tasoa.

Käsikirjaa on päivitetty varhaiskasvatuksen järjestämistä koskevien lakimuutosten osalta. Lukuun 4 (Palvelulle asetettavat edellytykset) on eritelty selkeästi 10 alalukua. Alalukuun 4.2 on tarkennettu lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen yhdessä huoltajan kanssa sekä suunnitelman tarkistaminen vähintään kerran vuodessa. Alalukuun 4.3 on lisätty kaupungin velvoite tehdä hallintopäätös yleisen tuen tukipalveluista, tehostetusta ja erityisestä tuesta sekä palveluntuottajan vastuu kirjata päätökseen sisältyvien tukitoimet lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Yksityisen päiväkodin johtaja osallistuu hallintopäätöksen valmisteluun yhdessä koordinoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja kiertävän erityisopettajan kanssa. Hallintopäätöksen tekee varhaiskasvatusjohtaja. Lisäksi alalukuun 4.3 on kirjattu se, että palveluntuottaja vastaa tukitoimien toteutumisen seurannasta ja arvioinnista. Alaluku 4.10 koskee henkilöstön ilmoitusvelvollisuutta.

Lisäksi käsikirjaan on kirjattu selkeämmin toimintaohjeet, mikäli yksityisessä päiväkodissa tarjotaan varhaiskasvatusta lapselle, joka on kirjoilla toisessa kunnassa. Toisessa kunnassa kirjoilla oleva asiakas ei ole oikeutettu palveluseteliin, mutta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

palveluntuottaja voi tarjota lapselle varhaiskasvatuspalvelua sopimalla siitä huoltajien ja kotikunnan kanssa (Alaluku 10.1). Asiakas ei ole myöskään oikeutettu kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluille (Alaluku 4.3) vaan niistä vastaa lapsen kotikunta.

Päivitetyn käsikirjan lukuun 11 on lisätty tieto kasvatus- ja opetuslautakunnan 28.4.2022 § 46 päätöksestä tarkistaa palvelusetelin arvo vuosittain eikä vain indeksitarkistuksen yhteydessä parillisina vuosina. Mahdollinen muuttunut arvo otetaan käyttöön saman vuoden elokuusta alkaen, mikä oli aikaisemmin kirjattu koskemaan seuraavan kalenterivuoden alkua. Alalukuun 11.2 on korjattu tieto, että Mikkelin kaupungilla on oikeus käyttää tulorekisteriä asiakkaiden palkkatietojen ja Kelan maksamien eläke- ja etuustietojen tarkastelussa. Aikaisemmin käyttö koski vain kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä olevia asiakkaita. Alaluvussa 11.3 on muutettu tukea tarvitsevan lapsen palvelusetelin arvon korottamisesta "voidaan korottaa" kun se vanhassa käsikirjassa luki "korotetaan" 1,5 tai 2 kertoimella.

Voimassa olevat palvelusetelituotteet ja niiden arvot kuvataan päivitettyssä käsikirjassa ainoastaan käsikirjan liitteessä 1 ja se on muokattu kasvatus- ja opetuslautakunnan 28.4.2022 § 46 päättämän palvelusetelin enimmäisarvon mukaisesti. Edellä mainitut tuotteet lueteltiin vanhan käsikirjan luvussa 4 sekä liitteessä. Liitteen 2 (Kasvun ja oppimisen tuki päiväkotitoiminnassa) päivittämisestä ovat vastanneet kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettajat. Muilta osin yksityisten päiväkotien palvelusetelikäsikirjan päivitys on tehty työryhmässä, johon kuuluivat yksityisten päiväkotien edustaja, yksityisen päiväkotitoiminnan ohjauksesta ja valvonnasta vastaavat Mikkelin kaupungin palvelukoordinaattorit ja varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö. Käsikirjan lukuun 1 tarkennettiin, että mikäli käsikirjaan tehdään muutoksia, tulee Mikkelin kaupungin käydä etukäteen palveluntuottajien kanssa erillinen neuvottelu. Käsikirjaluonnos on ollut yksityisten päiväkotien johtajien, varhaiskasvatuksen toimistohenkilökunnan, kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja koordinoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan kommentoitavana ajalla 31.8.-7.9.2022. Määräaikaan saapuneet kommentit on huomioitu päivityksessä.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää, että päivitetty yksityisten päiväkotien palvelusetelikäsikirja 2022 otetaan käyttöön heti.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Sivistysjohtaja Siekkinen, Varhaiskasvatusjohtaja Halinen, Palvelupäällikkö Korhonen, Laskutussihteerit Koistinen, Laaksonen, Liikanen, Mäkinen ja Liimatainen, Yksityiset päiväkodit: Kyyhkylä, Marski, Pirtti, Muksula, Sävelpolku, Sirius, Enkku, Huiskilo, Lippulaiva, Huusharju, Rölli, Naavametsä ja Vilijonkka

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 257,06.06.2022
Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 88, 22.09.2022

§ 88

Talousarvio vuonna 2023/kasvatus- ja opetuslautakunta

MliDno-2022-85

Kaupunginhallitus, 06.06.2022, § 257

Valmistelijat / lisätiedot:
Tiia Tamlander
tiia.tamlander@mikkeli.fi
vt. talousjohtaja

Liitteet

- 1 Liite Kh Talousarvioraami 2023
- 2 Liite Kh Yhteen veto Patu-toimenpiteistä ja aiemmista toimenpiteistä

Sote-uudistuksen rahoitusvaikutukset

Vuosi 2023 on kuntataloudessa poikkeuksellinen ja historiallinen. Sote-uudistuksen myötä kuntien tehtäväkenttä ja talous muuttuvat hyvin olennaisella tavalla, kun sosiaali- ja terveydenhoitopalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueiden vastuulle. Etenkin sosiaali- ja terveystalouden osalta uudistus tuo kuntatalouteen helpotusta, kun hankalasti ennakoitavat ja nopeasti kasvavat sote-menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Samalla kuitenkin myös siirtyviä palveluita vastaava tulorahoitus siirtyy kunnilta hyvinvointialueille.

Valtakunnallisesti käyttötalouden muutos toteutetaan siten, että kunnilta hyvinvointialueille siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen nettokustannuksia vastaavasti siirretään koko maan tasolla yhtä paljon tuloja, jotka koostuvat peruspalvelujen valtionosuuksien ns. sote-perusteisista osista, yhteisöverosuudesta, kunnallisverosta sekä veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen korvauseristä. Siirto tehdään edellä kuvatun periaatteen johdosta valtion ja kuntien suhteen näkökulmasta neutraalisti, mutta käytännössä uudistuksella voi olla suuriakin heikentäviä tai vahvistavia talousvaikutuksia yksittäisen kunnan tasolla. Tämä siirtäminen huolimatta, että järjestelmä sisältää vaikutuksia molempiin suuntiin tasaavia ja rajaavia tasauselementtejä.

Kuntien sote-uudistukseen liittyvät rahoituslaskelmat on päivitetty viimeksi keväällä 2022. Laskelmissa on huomioitu kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten ja tulojen määrät vuoden 2021 tilinpäätösennusteiden ja vuoden 2022 talousarvioiden tietojen mukaisina. Tämän hetken arviolaskelmien mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on valtakunnallisesti noin 21,2 miljardia euroa.

Rahoituslaskelmat on määrä päivittää seuraavan kerran kesällä 2022, jolloin kustannuspohjaan päivitetään valmistuneiden v. 2021 tilinpäätösten mukaiset tiedot. Näiden laskelmien pohjalta määritellään vuodelle 2023 vahvistettavat rahoituserät tasauksineen. Lopullisiksi laskelmat saadaan päivitettyä vasta vuonna 2023, kun vuoden 2022 tilinpäätöstiedot ovat käytettävissä. Tällöin määritetään rahoitus vuodesta 2024 eteenpäin (sisältäen lopulliset tasauselementtien euromäärät) sekä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

lasketaan mahdolliset oikaisuerät vuoden 2023 peruspalvelujen valtionosuuteen. Tämänhetkisen sääntelyn mukaan vuoden 2023 valtionosuuteen kohdistuvat oikaisut kirjataan puoliksi vuosille 2024 ja 2025, vaikka oikaisujen suuruuden vahvistavat laskelmat valmistuvat jo vuoden 2023 aikana. Essoten ennakoimien v. 2022 talousarvion ylityspaineiden vuoksi valtionosuuksiin kohdistuva lisäleikkaus näyttää varsin todennäköiseltä.

Sote-uudistuksen rahoituslaskelmiin liittyy etenkin yksittäisen kunnan näkökulmasta vielä erittäin suurta epävarmuutta. Kunnalle jäljelle jäävien valtionosuuksien kannalta ratkaisevaa on, miten hyvin sote-kustannukset pysyvät vuonna 2022 budjetissa. Budjettilyitykset johtavat pysyviin lisäleikkauksiin kunnalle jäävistä valtionosuuksista.

Sote-palveluiden menojen kustannusten talousarvioylitykset kasvattavat kunnan valtionosuuslaskentaan pysyväksi elementiksi jäävää muutosrajoitinta, joka Mikkelin osalta on tämänhetkisissä laskelmissa 8,9 miljoonaa euroa negatiivinen. Mikkelin kohdalla riski muutosrajoittimen kasvuun on erittäin suuri paitsi Essote-kuntayhtymän talousseurannassa raportoidun kuntalaskutuksen ylitysennusteen, myös kuntien maksettavaksi todennäköisesti tulevan Essoten palkkaharmonisoinnin vuoksi. Essoten kärkipalkkoihin tehtävä palkkaharmonisointi on osumassa jäsenkuntien talouden tulevaisuuden kannalta huonoimpaan mahdolliseen aikaan, sillä vuosille 2021 ja 2022 kohdistuvat sote-palveluihin kohdistuvat lisäkustannukset huonontavat jäsenkuntien asemaa sote-uudistuksen rahoituslaskelmissa.

Keväällä 2022 päivitettyjen sote-rahoituslaskelmien perusteella lukittiin kunnilta hyvinvointialueille siirtyvien tuloverojen määrät. Osana tulojen siirtoa kunnilta hyvinvointialueille *kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan tasasuuruisesti 12,64 prosenttiyksiköllä* vuonna 2023. Mikkelin kaupungin vuoden 2023 kunnallisveroprosentiksi muodostuu näin ollen sote-uudistuslainsäädännön perusteella 9,36 %. Kuntien verotuloissa alenema ei näy täysimääräisesti vielä vuonna 2023 verotulojen tilitysmekanismin takia; verotuotoissa on vielä ns. "tilityshäntä" vuonna 2023, joka poistuu seuraavien vuosien verotuloista. Mikkelin osalta tämän erän suuruus on arviolta 7–8 miljoonaa euroa. Kunnallisveroprosenttien laskun lisäksi yhteisöveroa siirretään kuntien ryhmäosuudesta hyvinvointialueiden rahoitukseen yksi kolmasosa.

Soteuudistukseen liittyviä laskelmia päivitetään verkkosivulle <https://soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat>. Valtiovarainministeriön kevään 2022 kuntatalousohjelmassa käsitellään laajasti sote-uudistuksen vaikutuksia kuntatalouteen. Koko kuntatalousohjelma sekä tiivistelmä sen keskeisestä sisällöstä ovat luettavissa osoitteessa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164004>.

Talousarvion 2023 valmistelun lähtökohdat ja tasapainotustoimenpiteet

Mikkelin kaupungin taseessa on vuoden 2021 tilinpäätöksessä noin 33,6 miljoonaa euroa kumulatiivista alijäämää. Myös kuluva vuosi 2022 on muodostumassa alijäämäiseksi sote-kuntayhtymä Essoten raportoimista sote-kustannusten ylityspaineista johtuen. Edellä kuvatun mukaisesti sote-kustannusten muodostuminen talousarviota suuremmaksi huonontaa Mikkelin kaupungin sote-uudistuksen rahoituslaskelmia ja pienentää jäljelle jäävien lopullisten valtionosuuksien määrää. Ns.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

kriisikuntakriteereitä koskevan sääntelyn (kuntalaki 110.3 §) mukaan Mikkelin kaupungin on kyettävä kattamaan taseeseen kertyneet alijäämät vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt kaupungin talouden tasapainotustoimenpiteistä viimeksi 28.3.2022 § 44 hyväksytyssä Palvelut ja tulevaisuus -ohjelmassa. Saman päätöksen liitteeksi on koottu päätöksen liitteeksi myös yhteenveto aiempien tasapainotusohjelmien toimenpiteistä. Mainittu yhteenveto on liitteenä. Kaupunginvaltuusto on päätöksellään velvoittanut kaikki talousarviovalmisteluun osallistuvat viranhaltijat huomioimaan ohjelmassa linjatut tasapainotustoimenpiteet tulevien vuosien budjettivalmistelussa. Näin ollen sekä Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman että aiempien tasapainotusohjelmien toimenpiteet on huomioitu talousarvioraamin valmistelussa.

Tasapainotusohjelmien toimenpiteiden osalta on huomioitava, että jokaisesta palvelurakenteeseen vaikuttavasta muutoksesta on tehtävä toimivaltaisten toimielinten erilliset hallinnolliset päätökset kuntalain ja Mikkelin kaupungin hallintosäännön edellyttämällä tavalla sekä toteutettava päätösten valmistelujen yhteydessä asiaankuuluvat kuulemiskierrokset ja tarvittavat arvioinnit.

Talousarvioraamissa on huomioitu alla olevan taulukon mukaiset Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman mukaiset, vuoteen 2023 kohdistuvat uudet tasapainotustoimenpiteet. Vertailun helpottamiseksi toimenpiteet ovat samassa järjestyksessä kuin Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman aineistoissa.

Toimenpide	€
Konsernipalveluiden HTV-vähennys	308 571
Otavan lähipalvelupisteen sopimuksen uudistaminen	16 000
Ulkovaalitelineet	10 000
Äänestysalueiden tiivistäminen	4 500
Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen HVA:lle	1 400 000
Säästö kesätyörahasta	50 000
Peitsarin koulun yhdistäminen Lähemäkeen	134 000
Tilauskuljetusten rajoitus Waltti-kortin avulla	50 000
Lukion säästötavoite	150 000
Kansalaisopiston menosäästö	100 000
Asiointipalvelun siirto kirjastolle	100 000
Suomenniemen ja Otavan kirjastot	50 000
Liikuntapalveluiden menosäästö	100 000
Nuorisopalveluiden menosäästö	30 000
Asto-palvelualueen HTV-säästö	141 429
Naistingin ja rakennuspalv. yhteistyön syventäminen	40 000
Yksityistieavustusten leikkaus	140 000
Leikkaus avustuksista ja kumppanuuksista	573 000
Yhteensä	3 397 500

Lisäksi talousarvioraamiin on sisällytetty Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman sivulla 30 esitetyt säästötoimenpiteet, joista tuli laatia tarkempia taustaselvityksiä. Pyydettyjä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

selvityksiä on esitelty kaupunginhallituksen suunnittelukokouksessa 23.5.2022. Näillä talousarvioraamissa huomioituilla säästötoimilla on alla olevan taulukon mukainen toimintakatevaikutus.

Toimenpide	€
Säästö uimahalleista; toisen lakkautus tai ulkoistus	415 000
Lentokenttäpalveluiden lakkautus tai rahoituspohjan laajennus	350 000
Aluejohtokuntien toimintamallin muutos	110 000
Suomenniemen koulun lakkauttaminen	227 000
Varhaiskasvatuksen muutoksista saatavat säästöt	205 000
Yhteensä	1 307 000

Lentokenttään liittyvän säästötoimenpiteen osalta on syytä huomioida, että aiemmissa säästöohjelmissa on linjattu 100 000 euron säästöstä lentokentän toimintaa tehostamalla vuonna 2023. Tämän säästön vaikutus on eliminoitu talousarvioraamin kokonaislaskennasta sillä oletuksella, että edellä olevassa taulukossa esitetty lentokenttään kohdistuva, raamiin sisällytetty tasapainotustoimenpide toteutuu. Säästöohjelmakokonaisuuden näkökulmasta 100 000 euron säästö on vaihtoehtoinen ratkaisu lentokenttäpalveluiden lakkautukselle.

Palvelut ja tulevaisuus -ohjelmassa muiden selvitettävien asioiden yhteydessä (ohjelman s. 29) mainitun ruoka- ja puhtauspalveluiden ulkoistamisen selvittämisen osalta on raamivalmistelussa lähdetty siitä oletuksesta, että Mikkelin kaupunki perustaa yhteisen ruoka- ja puhtauspalveluita tuottavan tukipalveluyhtiön Etelä-Savon hyvinvointialueen kanssa. Kaupunginhallituksen päätöksen 16.5.2022 § 221 mukaisesti kaupunki on aloittanut hyvinvointialueen esityksestä mukaisesti neuvottelut inhouse-yhtiön perustamisesta hyvinvointialueen kanssa. Sote-uudistukseen liittyvän lainsäädännön mahdollistaman siirtymäajan turvin ruoka- ja puhtauspalveluiden on raamivalmistelussa oletettu toimivan osana kaupunkiorganisaatiota vielä ensimmäisen kvartaalin ajan, jonka jälkeen toiminta siirtyisi perustettavalle yhtiölle. Neuvottelut ja valmistelutyöt ovat kuitenkin vielä kesken eikä lopullisia päätöksiä yhtiön perustamisesta ole tehty, joten tiedot tarkentuvat vasta myöhemmin talousarviovalmistelun edetessä.

Toimintakatteen ja tuloksen muodostuminen

Talousarvioraami vuodelle 2023 on tehty ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen pohjalta. Sisäisiä eriä tarkennetaan talousarviovalmistelussa syksyn aikana, mutta ne eivät luonteensa vuoksi aiheuta muutosta toimintakatteeseen (sisäisten erien vaikutus on aina +/- 0). Talousarvioraamin valmistelun lähtökohtana on ollut vuoden 2021 tilinpäätös, vuoden 2022 muutettu talousarvio ja toteutumaennuste sekä toimialojen tiedossa olevat toiminnalliset muutokset.

Keskeisimpänä kustannusmuutoksena talousarvioraamissa 2023 on huomioitu sote-uudistuksen johdosta kaupungin käyttötalousmenoista poistuva Essoten kuntalaskutus. Vuoden 2021 korona-sotekustannuksia sisältävä kuntalaskutuksen toteuma oli 236,4 miljoonaa euroa ja vuoden 2022 talousarviovaraus on 226,7 miljoonaa euroa, joten kyse on kaupungin talouden kannalta erittäin merkittävästä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

erästä. Myös hyvinvointialueelle siirtyvän pelastustoimen tuotot ja kustannukset poistuvat kaupungin talouden kokonaisuudesta tulevana vuonna. Pienempinä sote-uudistukseen liittyvinä muutoksina on huomioitu myös mm. työllisyyspalveluista hyvinvointialueelle siirtyvät toiminnot ja kaupungin aleneva osuus verotuskustannuksista.

Palkkojen osalta on varauduttu 3,2 prosentin korotuksiin vuoden 2021 tilinpäätöksen palkkatoteumista laskettuna. Kunta-alan työmarkkinakiistaan ei ole löytynyt vielä ratkaisua, joten kyseessä on vasta arvio. Lukuja tarkennetaan tarvittaessa talousarviovalmistelun edetessä.

Kaupunginvaltuusto on osana strategisten toimenpideohjelmien hyväksymistä linjannut lisäresursoinnista asukas- ja työvoimamarkkinointiin (KV 25.4.2022 § 52, elinvoimaohjelman kohta 1.3). Tämä on huomioitu hallinto- ja elinvoimapaalveluiden raamissa ohjelmakirjauksen mukaisesti 140 000 euron menolisäyksellä.

Vuoden 2023 talousarvioraami osoittaa -123 miljoonan euron toimintakatetta. Raamin toimintakate on noin

- 227,1 miljoonaa euroa pienempi kuin vuoden 2021 tilinpäätöksessä (-350,1 milj.e)
- 231,4 miljoonaa euroa pienempi kuin vuoden 2022 alkuperäisessä talousarviossa (-354,4 milj.e) ja
- 228 miljoonaa pienempi kuin vuoden 2022 muutetussa talousarviossa (-351 milj.e).

Suuri muutos johtuu sote-uudistuksen vaikutuksista.

Kuntaliiton 5/2022 julkaiseman ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaan Mikkelin kaupungin valtionosuudet vuonna 2023 olisivat yhteensä 12,0 miljoonaa euroa. Summassa on huomioitu keväällä 2022 päivitettyjen sote-rahoituslaskelmien mukaiset tasauselementit, eli muutosrajoitin (-8,9 miljoonaa euroa, pysyvä valtionosuusleikkaus) ja järjestelmämuutoksen tasaus vuodelle 2023 (-3,4 miljoonaa euroa, pienenee 15 e/asukas vuodessa, v. 2027 tasaus n. -0,5 milj. euroa jää pysyväksi). Alla esitettävässä tuloslaskelmassa valtionosuuksien määräksi on oletettu laskelmien mukainen summa 12,0 miljoonaa euroa. Koska sote-rahoituslaskelmat ovat vasta alustavia, ovat suuretkin muutokset valtionosuussummassa vielä mahdollisia.

Kuntaliiton 4/2022 veroennustekehikko osoittaa vuodelle 2023 noin 133,6 miljoonan euron verotuottoja. Luvussa on huomioitu sote-uudistuslaskennan vaikutukset; verotuloennusteen kokonaisverotulot ovat vuodelle 2023 noin 44 % pienemmät kuin vuodelle 2022. Verotuottojen osalta on syytä huomata, että verotilitysrytmin johdosta vuoden 2023 verotulot tulevat sisältämään vielä aiempien vuosien verotilityksiä vanhoilla, korkeammilla prosenteilla.

Tilikauden 2023 tulos muodostuu talousarvioraamin osoittaman toimintakatteen ja raamin laatimishetken muiden arvioitujen talousnäkyvien mukaan seuraavasti (tuhansina euroina):

Toimintakate	-123 013
Verotulot	133 586
Valtionosuudet	12 000

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Rahoitustuotot ja -kulut, netto	1 850
Vuosikate	24 423
Poistot	-23 000
Varaukset ja poistoero	160
Tilikauden ylijäämä	1 583

Vuoden 2023 ylijäämäisestä näkymästä huolimatta vuoden 2023 tulostaso enteilee tuleville vuosille taloushaasteita. Vuoden 2023 verotuloennuste sisältää noin 7–8 miljoonaa euroa verotilityksiä, jotka tuloutuvat sote-uudistusta edeltäneiden vuosien suurempien prosenttien mukaisena. Jotta käyttötalous olisi tasapainoisella pohjalla tulevina vuosina verotulojen laskiessa uudelle tasolle, tulisi vuoden 2023 tuloslaskelman osoittaa vähintään noin 7 miljoonan euron ylijäämää. Lisäksi tulevien vuosien valtionosuustuloihin liittyy edellä kuvatun mukainen lisäleikkauksen ja vuoden 2023 valtionosuuteen jälkikäteen tehtävän, vaikutukseltaan negatiivisen oikaisun riski sote-uudistuksen rahoituslaskennasta johtuen. Lopulliset sote-uudistuslaskennat ja siten myös varma tieto tulevien vuosien valtionosuuksien tasosta saadaan vasta vuonna 2023.

Vuoden 2023 talousarvioraami vahvistaa lopullisesti näkymän siitä, että kaupunki ei kykene kattamaan kumulatiivisia alijäämiä käyttötalouden sopeutustoimilla kriisikuntasääntelyn mukaiseen aikarajaan eli vuoden 2023 loppuun mennessä. Alijäämien kattaminen edellyttää energiaomaisuusjärjestelyllä tavoiteltavaa merkittävää tuloutusta tai muuta vaikutukseltaan riittävän suurta kertaerää. Tulevien vuosien käyttötalouden tasapainon kannalta sopeutustoimista tehtyjen linjausten noudattaminen ja täytäntöönpano on hyvin tärkeää.

Talousarvioraami on kaupunginhallitukseen nähden sitova talousarvion valmistelupohja. Lautakunnat ja johtokunnat valmistelevat vuoden 2023 talousarvionsa talousarvioraamin mukaisesti. Seuraava talousarviovalmistelun vaihe on syksyllä tapahtuva lautakuntien ja johtokuntien talousarvioesitysten käsittely, jonka jälkeen koko kaupungin talousarvio tuodaan kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Ehdotus

Esittelijä: Timo Halonen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus hyväksyy talousarvioraamin vuodelle 2023 ja valtuuttaa talouspalvelut antamaan lautakunnille ja johtokunnille talousarvion valmisteluohjeet.

Päätös

Asiasta käydyn keskustelun pohjalta kaupunginhallitus hyväksyi talousarvioraamin ja raamitaulukon esitetyn mukaisin euroin vuodelle 2023 sekä valtuutti talouspalvelut antamaan lautakunnille ja johtokunnille talousarvion valmisteluohjeet.

Esityslistatekstissä esitettyjen muutosten osalta päätettiin:

Eero Aho esitti Armi Salo-Oksan kannattamana, että talousarvion yksilöityjen toimenpiteiden valmisteluun palataan elokuussa keskeneräisten selvitysten valmistuttua ja esittelytekstissä mainitut asiat käsitellään talousarvioprosessin aikana. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys asian käsittelyn siirtämistä elokuulle ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista tässä kokouksessa äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Eero Ahon esitystä asian käsittelyn siirtämistä elokuulle äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 jaa ääntä (Pirjo Siiskonen, Raimo Heinänen, Pekka Pöyry, Heli Kauppinen, Jarno Strengell, Tanja Hartonen), 4 ei ääntä (Armi Salo-Oksa, Eero Aho, Pirkko Valtola, Petri Pekonen), poissa 1 (Satu Taavitsainen). Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyä jatketaan tässä kokouksessa.

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että säästö uimahalleista 415 000 euroa toteutetaan. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko esittelijän muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Hyväksyttiin.

Petri Pekonen esitti Armi Salo-Oksan kannattamana, että lentokenttää ei lakkauteta. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Petri Pekosen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 4 jaa ääntä (Pirjo Siiskonen, Raimo Heinänen, Heli Kauppinen, Tanja Hartonen), 6 ei ääntä (Pirkko Valtola, Petri Pekonen, Pekka Pöyry, Armi Salo-Oksa, Jarno Strengell, Eero Aho), poissa 1 (Satu Taavitsainen). Puheenjohtaja totesi, että Petri Pekosen esitys on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Petri Pekonen esitti Pekka Pöyryn kannattamana, että aluejohtokuntia ei lakkauteta. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Petri Pekosen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 jaa ääntä (Raimo Heinänen, Heli Kauppinen, Pirkko Valtola, Tanja Hartonen, Eero Aho, Jouko Kervinen), 4 ei ääntä (Pirjo Siiskonen, Petri Pekonen, Pekka Pöyry, Jarno Strengell), poissa 1 (Satu Taavitsainen). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotus on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi. Merkitään, että Petri Pekonen, Pekka Pöyry ja Pirjo Siiskonen jättivät eriävän mielipiteen, joka on samansisältöinen kuin Petri Pekosen muutosesitys.

Tanja Hartonen esitti Petri Pekosen ja Raimo Heinäsen kannattamana, että Suomenniemen koulun lakkauttaminen 227 000 poistetaan kokonaan talousarvioraamista vuodelta 2023 ja annetaan koululle jatkoaikaa pari vuotta lisätä oppilaita ja tarkastetaan tilannetta uudelleen v. 2024. Annetaan koulun jatkua nyt rauhassa ennallaan ilman mitään toimenpiteitä. Toinen vaihtoehto on, että jatkaa ns. pienten lasten kouluna. Jatkuminen on selvitettävä kummalla tavalla jatkuu vielä pari vuotta. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Tanja Hartosen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 4 jaa ääntä (Eero Aho, Heli Kauppinen, Pirkko Valtola, Jouko Kervinen), 6 ei ääntä (Tanja Hartonen, Pirjo Siiskonen, Raimo Heinänen, Petri Pekonen, Pekka Pöyry, Jarno Strengell), poissa 1 (Satu Taavitsainen). Puheenjohtaja totesi, että Tanja Hartosen esitys on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Heli Kauppinen esitti Jarno Strengellin kannattamana, että avoimen varhaiskasvatuksen muutoksista päätetään, vasta kun lapsivaikutusten arviointi on

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

valmis. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Heli Kauppisen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 8 jaa ääntä (Jouko Kervinen, Raimo Heinänen, Pirkko Valtola, Pirjo Siiskonen, Tanja Hartonen, Eero Aho, Pekka Pöyry, Petri Pekonen), 2 ei ääntä (Heli Kauppinen, Jarno Strengell), poissa 1 (Satu Taavitsainen). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotus on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi. Merkitään, että Heli Kauppinen jätti eriävän mielipiteen, joka on samansisältöinen kuin hänen muutosesityksensä.

Merkitään, että vt. talousjohtaja Tiia Tamlander selosti asiaa kaupunginhallitukselle.

Merkitään, että Satu Taavitsainen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkitään, että Armi Salo-Oksa poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana ja hänen tilalleen kokoukseen saapui varajäsen Jouko Kervinen.

Merkitään, että pöytäkirjantarkastajaksi Armi Salo-Oksan tilalle kokouksen loppuajaksi valittiin Eero Aho.

Merkitään, että kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.09-19.25.

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 22.09.2022, § 88

Valmistelija / lisätiedot:

Virpi Siekkinen, Taina Halinen, Seija Manninen, Marja Ukkonen, Aija Kuuppo
Virpi.siekkinen@mikkeli.fi, taina.halinen@sivistys.mikkeli.fi, Seija.Manninen@sivistys.mikkeli.fi, marja.ukkonen@sivistys.mikkeli.fi, aija.kuuppo@mikkeli.fi
sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, opetusjohtaja, johtava rehtori, taloussuunnittelija

Liitteet

1 Liite Koltk Talousarvioesitys 2023, kasvatus- ja opetuslautakunta

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista ja hyväksyä talousarvio.

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. (Kuntalaki 410 /2015 § 110)

Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Määrärahat ovat lupa käyttää rahaa ja tulot ovat sitovia velvoitteita kerätä rahaa. Talousarvion määrärahat voi alittaa ja tuloja voi kerryttää talousarviota enemmän, mutta ei toisinpäin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Mikkelin kaupungin vuoden 2021 tulos oli 3,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Edellisten tilikausien ali-/ylijäämiin kohdistuvien oikaisujen sekä vuoden 2021 alijäämäisen tuloksen myötä Mikkelin kaupungin taseessa oleva kumulatiivinen alijäämä on 33,5 miljoonaa euroa. Ns. kriisikuntakriteereihin liittyvän sääntelyn (kuntalaki 110.3 §) mukaisesti Mikkelin kaupungin on kyettävä kattamaan tilinpäätöksessä olevat alijäämät vuoden 2023 loppuun mennessä. Talousarviovuonna 2023 ja suunnitelmakaudella 2024-2025 jatkuu erittäin voimakas käyttötalouden sopeuttamisen tarve, jonka edistämiseksi on edellisten vuosien aikana laadittu useita eri talouden sopeuttamishjelmia. Kaikki talousarviovuodelle 2023 ja suunnitelmavuosille 2024-2025 määritetyt sopeutustavoitteet on huomioitava talousarviovalmistelussa.

Lautakunnan toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää seuraavat osat: perustehtävä, palvelusuunnitelma, strategiakortti ja suoritetaulukot, joissa todetaan toimintaan liittyvät kappalemääräiset suorit tiedot.

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue vastaa yhdessä talouspalveluiden kanssa kaupungin investointiohjelman laatimisesta ja laatii koko kaupunkia koskevan investointiohjelman. Hallinto- ja elinvoimapalveluiden sisäiset veloitukset käsittävät talouspalveluiden, hankintapalveluiden, henkilöstöpalveluiden, tietohallinnon sekä vahtimestareiden sisäiset veloitukset, joilla laskutetaan keskitetysti tuotetut palvelut kaikilta kaupungin yksiköiltä. Työllistämistukipalkat budjetoidaan keskitetysti Työllisyyspalveluissa. Sisäisten vuokrien kulut kohdistetaan kustannuspaikoille tilojen käytön mukaisesti. Puhtauspalveluiden veloitus perustuu palvelusopimuksiin. Ruokapalveluiden hinta määräytyy tilattavien ruokien määrän perusteella ruokapalveluiden kustannuksista.

Koko kaupungin henkilöstö- ja koulutussuunnitelma muodostuu kahdesta osasta: henkilöstösuunnitelmasta sekä koulutussuunnitelmasta. Hyvällä henkilöstösuunnittelulla varmistetaan palvelutuotannon kannalta optimaaliset henkilöstörakenteet ja mitoitukset ottaen huomioon kaupungin taloudellinen tilanne. Henkilöstön osaamista kehitetään ennakoivasti ja huomioiden kaupungin järjestämien palveluiden vaatiman osaamisen tulevaisuuden tarpeet (tavoiteorganisaatio).

Talousarviovalmistelun yhteydessä koostetaan koko organisaation kattava riskirekisteri.

Lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien hyväksymien talousarvioehdotusten valmisteluun liittyvine asiakirjoinen on oltava **pe 23.9.2022 klo 12.00 mennessä tallennettuna.**

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaiset tulosalueet ovat valmistelleet talousarvioesityksensä kaupunginhallituksen antama raami ja palvelualueelle kohdistettu säästövelvoite huomioiden. Eläkemenoperusteinen maksu korvataan tasausmaksulla vuonna 2023. Lautakunnan talousarviossa tuloarvio on 418 000 euroa suurempi ja kuluarvio 385 100 euroa suurempi tasausmaksulla korjattuun raamiin verrattuna. Toimintakate on 32 900 euroa raamia parempi.

Lautakunnan talousarvion toimintatuotot ovat 5,509 milj. euroa ja toimintakulut 96,093 milj. €. Toimintakate on näin ollen 90,584 milj. euroa. Talousarvio on laadittu

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

erittäin kireäksi. Jos esimerkiksi lasten määrä varhaiskasvatuksessa tai kasvamisen ja oppimisen tuen tarve varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa tai lukiokoulutuksessa kasvaa ja edellyttää henkilöstön lisäämistä, tullaan vuoden 2023 aikana turvautumaan ensisijaisesti talousarvio muutoksiin tai lisätalousarvioesitykseen. Talousarvioesityksessä ei ole pystytty huomioimaan energian hinnannousun vaikutusta toimintakuluihin. Lautakunnan toiminnassa toteutetaan hyväksytyjen talouden tasapainotusohjelmien toimenpiteitä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisen hallinnon toimintatuotot ovat 0,100 milj. euroa (ta2022 0,103 milj. euroa), joka on lähes kokonaan hankeavustusta ("Oma juttu kaikille"-hanke). Toimintakulut ovat 0,483 milj. euroa (ta2022 0,503 milj. euroa). Toimintakate on 0,383 milj. euroa (ta2022 0,400 milj. euroa). Hallinnon alla ovat lautakunta, koko palvelualueen yhteinen henkilöstö sekä "Oma juttu kaikille - Harrastamisen Mikkelin malli"-hanke.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot ovat 2,486 milj. euroa (ta2022 2,284 milj. euroa). Toimintakulut ovat 35,856 milj. euroa (ta2022 34,657 milj. euroa). Toimintakate on 33,370 milj. euroa (ta2022 32,373 milj. euroa). Toimintaan ja talouteen vaikuttavina toimenpiteinä esitetään seuraavia toimenpiteitä: Peipposet ja Vaahteramäki -ryhmäperhepäiväkotien lakkauttaminen 1.1.2023 alkaen, avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan ja resurssien yhtenäistäminen eri yksiköissä sekä mitoituksen mukaisen henkilöstöresurssin turvaaminen henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Itäisen alueen päiväkotiratkaisusta ei ole vielä tehty päätöstä.

Perusopetuksen toimintatuotot ovat 2,718 milj. € (ta2022 2,798 milj. euroa). Toimintakulut ovat 54,448 milj. euroa (ta2022 51,301 milj. euroa). Toimintakate on 51,730 milj. euroa (ta2022 48,503 milj. euroa). Talouden tasapainottamistoimenpiteenä esitetään Suomenniemen koulun lakkauttamista 1.1.2023 alkaen. Saimaanportin yhtenäiskoulua rakennetaan ja alustava valmistumisaikataulu on kevätlukukauden alussa 2024. Itäisen alueen kouluratkaisusta ei ole vielä tehty päätöstä. Koronatilanteen vuoksi lasten ja nuorten tuen tarve on lisääntynyt, joten kasvun ja oppimisen tueksi tarvitaan lisähenkilöstöä.

Lukiokoulutuksen toimintatuotot ovat 0,205 milj. euroa (ta2022 0,236 milj. euroa). Toimintakulut ovat 5,307 milj. euroa (ta2022 5,811 milj. euroa). Toimintakate on 5,102 milj. euroa (ta2022 5,575 milj. euroa). Mikkeliässä toimii tällä hetkellä yksi nuorten lukiokoulutuksen yksikkö Mikkelin lukio. Lukiokoulutukselle osoitetut säästöt muodostuvat joidenkin opetuskurssien järjestämisestä vuorovuositain, ryhmäkokojen tarkentamisesta ja hanketoiminnan supistamisesta. Aikuislukiokoulutus on keskitetty Otaviaan Nettilukioon ja Otavan Opiston aikuislukioon, ja kahden tutkinnon lukio-opetus on järjestetty 1.8.2022 alkaen Mikkelin lukiossa.

Sivistysjohtaja ja tulosaluejohtajat esittelevät kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksen kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyy ja esittää lautakunnan talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2025 kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunta pyytää lausunnot kaikilta aluejohtokunnilta, nuorisovaltuustolta ja vammaisneuvostolta talousarviosta 2023 ja taloussuunnitelmasta 2023-2025. Lausunnot pyydetään toimittamaan suoraan kaupunginhallitukselle 14.10.2022 mennessä.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Käydyin keskustelun pohjalta kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyy ja esittää lautakunnan talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023 - 2025 kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle seuraavin muutoksin:

Esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että investointiohjelma esitetään hyväksyttäväksi Eteläiseen aluekouluun / Saimaanportin yhtenäiskouluun liittyvällä korjauksella, jossa kalustukseen haetaan alkuperäisen hankesuunnitelman mukaisesti 1 700 000 euroa. Vuoden 2023 investointimäärärahaan varataan 570 000 € ja vuoden 2024 1 130 000 €. Esittelijän muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunta valtuutti viranhaltijat tekemään teknisiä korjauksia.

Antti Pakarinen esitti Tiina Elkharamin ja Riikka Nikulaisen kannattamana, että perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset ovat laajan pinta-alan Mikkeliissä suhteellisen korkeat. Kaupungin taloustilanne aiheuttaa paineen löytää tehostamisen keinoja. Kaupunginhallituksen antamasta vuoden 2023 talousarvioraamista on vähennetty summa, joka vastaa Suomenniemen koulun lakkauttamisen laskennallista säästövaikutusta koko lukuvuoden osalta. Kaupunginhallituksen talousarvioraamikäsittelyssä on asian yhteydessä on kuitenkin äänestetty Suomenniemen koulun jatkamisen puolesta. Tämä on johtanut talousarviovalmistelussa vaikeaan tilanteeseen, eikä vaadittavaa säästösummaa ole kokonaisuudessaan muilla keinoin löydetty. Koulun lakkauttamisella päästäisiin annettuun talousarvioraamiin, mutta säästövaikutus Mikkelin oppilaskohtaisiin kustannuksiin olisi vain noin 0.2%. Lakkauttamista ei tämän vuoksi voi pitää välttämättömänä perusopetuksen yksikkökustannusten näkökulmasta. Aiemmin esillä on ollut myös ns. pienten koulun malli. Koulussa toimisivat siis luokat 1-3, esiopetus sekä päiväkotit Kilikello. Tämä toimintamalli toisi vaihtoehtona myös käyttötaloussäästöjä, joskin se vaatisi muutostöitä koulun kiinteistössä. En kannata Suomenniemen koulun lakkautusta. Viranhaltijoiden esittelyn perusteella tarvittavan summan säästäminen nykyisen raamin puitteissa kuitenkin vaikeuttaisi perusopetuksen järjestämistä muissa yksiköissä. Tästä johtuen esitän tekstimuutosta seuraavasti: Sivulla 15 lause: "Suomenniemen koulua ehdotetaan lakkauttavaksi 1.1.2023 alkaen." muutetaan muotoon: "Suomenniemen koulun toiminnan jatkamiseksi tammikuusta 2023 alkaen tarvitaan lisärahoitusta annettuun talousarvioraamiin nähden. Lisärahoituksen määrä riippuu valitusta toimintamuodosta, joka ratkaistaan vielä talousarviokäsittelyn 2023 aikana."

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän muutetusta päätösehdotuksesta poikkeava, kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän muutettua päätösehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Antti Pakarisen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

suoritetussa äänestyksessä annettiin 4 jaa ääntä (Jenni Oksanen, Olli Marjalaakso, Leena Kontinen ja Olli Ylönen) ja 7 ei ääntä (Antti Pakarinen, Hanne Vainio, Jaana Strandman, Petri Tikkanen, Riikka Nikulainen, Tiina Elkharam ja Toni Kanerva). Puheenjohtaja totesi, että Antti Pakarisen esitys on tullut kasvatus- ja opetuslautakunnan päätökseksi.

Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunta pyytää lausunnot kaikilta aluejohtokunnilta, nuorisovaltuustolta ja vammaisneuvostolta talousarviosta 2023 ja taloussuunnitelmasta 2023-2025. Lausunnot pyydetään toimittamaan suoraan kaupunginhallitukselle 14.10.2022 mennessä.

Merkitään, että pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastettiin kokouksessa.

Merkitään, että nuorisovaltuuston edustaja Anni Lahtinen sekä kaupunginhallituksen edustaja Pirkko Valtola saapuivat kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana.

Tiedoksi

Talouspalvelut, aluejohtokunnat, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 89

Muut asiat

Päätös

Sivistysjohtaja Virpi Siekkinen kertoi, että lukioselvitys on valmistunut ja se toimitetaan kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenille.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§82, §83, §84, §85, §86, §87, §88, §89

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n perusteella hakea muutosta.